

2. Корсакова О. Про технологію диференційованого навчання / О.Корсакова // Рідна школа – 2001. – №9. – С. 44–48.
3. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи / О.Я.Савченко. – К. : Академія, 1999. – 360 с.
4. Терещук Г. Теоретичні засади побудови моделі методичної системи індивідуалізованого навчання / Г.Терещук // Наук. записки ТДПУ. Сер. : Педагогіка, - 1999. – №1. – С. 111–116.

УДК 373.211.24”312”

*Микуліна Антоніна Костянтинівна,
ст. викладач кафедри теорії та
методики дошкільної освіти,
Вурста Андріанна Юрївна,
бакалавр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет*

ВИМОГИ ДО СУЧАСНОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Педагогічна професія – одна з найстаріших і найпочесніших в історії людства. Професія вихователя дошкільного навчального закладу виникла в XVII-XVIII ст. з появою перших дитячих садків.

Одне із важливих проблем сьогодення – питання виховання і навчання дітей у сучасних умовах, які постійно змінюються. Важко не погодитися з думкою багатьох науковців та практиків, що сучасним дітям потрібні сучасні педагоги, педагоги-новатори, здатні вносити у власну діяльність прогресивні ідеї, запроваджувати нововведення, винаходити щось корисне, нестандартне, генерувати нове.

Завдання сучасного педагога – допомогти дітям орієнтуватись у соціокультурній ситуації сучасного суспільства, яке суттєво змінюється, вчити їх жити за законами і нормами світової цивілізації і культури [2].

Зміст сучасної дошкільної освіти спрямований на збереження дитячої субкультури, зорієнтований на цінності та інтереси дитини, урахування її вікових можливостей. Головне завдання дошкільної освіти на сучасному рівні розвитку цивілізації полягає не в засвоєнні дитиною системи галузевих знань, а розкритті перед нею науки життя в доступній формі: формуванні практичних і життєво необхідних умінь, навичок орієнтуватися в нових умовах життя, знаходити своє місце серед інших, відчувати межу припустимої поведінки, ініціювати добротність тощо [1]. Тому сучасний дошкільний заклад покликаний виконувати соціальну, оздоровчу, освітню, культурно-розважальну, просвітницьку функції.

Основною фігурою у виховній системі дошкільного навчального закладу є вихователь. Вихователь — посадова особа, яка займається вихованням дітей в навчально-виховному закладі [1].

Сучасні діти дошкільного віку живуть у динамічному середовищі, яке постійно розвивається. Їхніми характерними рисами стають – висока емоційна чутливість, розумова активність і обізнаність у більшості доступних сфер оточуючої дійсності; невідношення нервової системи; незадовільний стан здоров'я, відмінності у ціннісних орієнтаціях. Тому сьогодні вкрай необхідно привести у відповідність до нових стандартів розвитку дитини професійну діяльність вихователів ДНЗ, сформувати їхню готовність до реалізації завдань креативного, творчого розвитку сучасного дошкільника. Зважаючи на те, що дошкільна освіта сьогодні значно відрізняється від тієї, яка була в нашій країні 10 – 15 років тому, сучасний вихователь повинен вміти працювати в умовах соціуму, котрий стрімко змінюється, розуміти, що тільки високий професіоналізм і творчість, ініціатива допоможе

знайти місце і сомореалізуватися в педагогічній професії.

Крім того, за свідченням сучасних психологів (І. Бех, О. Л. Кононко, С. О. Ладивір, Т. О. Піроженко та ін.) відбулися суттєві зміни у особистості нинішньої дитини-дошкільника. Сучасні діти не схожі на дітей середини ХХ століття: розширився діапазон відмінностей дітей у мисленні, мовленні, процесах запам'ятовування і переробки інформації. Все це вимагає від сучасних вихователів ДНЗ вміння знаходити нові шляхи щодо стимулювання розвитку дошкільників, індивідуалізації та диференціації навчально-виховного процесу, тобто бути професійно компетентними [1].

Ефективність діяльності дошкільного навчального закладу залежить не лише від програм навчання і виховання, а й від особистості педагога. Вихователь — це, перш за все, педагог. Тому вихователь має бути доброзичливим, відкритим у ставленні до вихованців і батьків, уміти налагодити співробітництво з усіма учасниками навчально-виховного процесу в повсякденному житті, оскільки побут дає найбільше можливостей для розвитку малят. Перехід на особистісно-орієнтовану модель дошкільної освіти потребує зміни ставлення вихователя до занять. Заняття — це зайнятість дітей протягом усього дня за інтересами у групі [2]. Завдання вихователя подавати дітям необхідний матеріал, підтримувати інтереси дітей, допомагати втілювати в життя задумане.

Вихователь сучасного дошкільного закладу має реалізувати у своїй професійній діяльності такі напрями:

- ✓ психологічний,
- ✓ педагогічний,
- ✓ організаційний,
- ✓ методичний,
- ✓ дидактичний,
- ✓ управління та контроль [1].
- ✓ підвищення кваліфікації.

Професія вихователя належить до творчих видів діяльності, оскільки професійна діяльність будь-якого педагога спрямовується на виховання унікальної, неповторної особистості.

Професія вихователя дошкільного навчального закладу не проста і виснажлива, адже вихователю потрібно затратити багато часу і зусиль для того, щоб організувати новий творчий, захопливий освітній процес із дошкільниками. Педагог повсякдень застосовує свою творчу уяву і фантазію, даруючи цікаві нові ідеї вихованцям. Вихователь центральна фігура в дошкільному закладі. Недаремно кажуть: який вихователь, такі в нього й діти. Від того, наскільки педагог критично підходить до аналізу своєї роботи, використовує новинки психолого-педагогічної науки та практики, передовий досвід, шукає нові методи та прийоми навчально-виховної роботи з дітьми, дбає про свій інтелект і культурний розвиток, залежить рівень розвитку та вихованості його вихованців.

Хто такий сучасний вихователь ДНЗ?

Сучасний вихователь — це кваліфікований фахівець, який працює в системі дошкільної освіти, володіє педагогічними технологіями, що відповідають новим суспільним цілям та рівню розвитку науки про дитину [1].

Насамперед, вихователь — це людина, яка:

- ✓ любить, розуміє і поважає особистість дитини;
- ✓ сприймає її такою, якою вона є;
- ✓ має професійну освіту;
- ✓ володіє педагогічною майстерністю;
- ✓ має педагогічний такт;
- ✓ прагне до самовдосконалення;
- ✓ це добра і чуйна людина, яка багато знає, вміє, цікаво навчає [2].

Сучасний вихователь також повинен бути хорошим психологом.

Надзвичайно важливим вмінням вихователя є вміння спілкуватися з дітьми.

Вихователь сучасного ДНЗ повинен володіти мистецтвом спілкування з колегами, батьками і дітьми.

В.Сухомлинський відзначав: «Виховання — це людські стосунки. Хороший педагог — це насамперед людина, яка любить дітей, знаходить радість у спілкуванні з ними, вірить у те, що кожна дитина може стати доброю людиною, вміє дружити з дітьми, бере близько до серця дитячі радощі і прикраси, знає душу дитини, ніколи не забуває, що він сам був дитиною» [2].

Вихователь у групі — найголовніша людина для маленької дитини. Вона повністю довіряє вихователю, наділяє його авторитетом і всілякими достоїнствами: розумом, красою, добротою. І це не дивно, оскільки все життя малюка в дошкільному закладі залежить від Головного Дорослого. Саме він вирішує, коли можна грати, коли піти на прогулянку, помалювати, побігати, а коли можна з усіма дітьми спокійно посидіти і послухати казку, розповідь, оповідання. Він влаштовує цікаві ігри, конкурси, вистави, читає книжки. Саме він є суддею у розв'язанні дитячих конфліктів, вводить правила; він усе знає і може допомогти, підтримати, похвалити, а може не помітити, насварити чи відштовхнути [2].

Усім дітям з перших днів перебування в дошкільному закладі потрібна радісна атмосфера. Творцем і водночас берегинею такої комфортної атмосфери в групі і в усьому дошкільному закладі є вихователька. Повноцінне дитинство — це своя особиста територія, місце, обладнане з любов'ю, розумінням віку, душі й прагнень кожного малюка. У подібних умовах під керівництвом дорослих, насамперед вихователів, дитина стає дизайнером цього простору. Відчуття власної щасливої території допомагає дітям рости самостійними, веселими, самодостатніми. Тільки спокійна, продумана повсякчасна робота вихователя з дитиною розвине всі найкращі паростки, закладені природою, і зробить її щасливою. Важливо організувати процес виховання так, щоб потім він перетворився на процес саморозвитку і самовиховання, який супроводжуватиме все життя дитини, стане невід'ємною частиною постійного самовдосконалення.

Сучасний вихователів покликаний виконувати дві основні ролі: навчати, допомагаючи дошкільникам набути нові знання, і виховувати, але одночасно захоплювати, зацікавлювати, «заряджати» творчою мотивацією.

Отже, основними педагогічними цінностями сучасного вихователя дошкільного навчального закладу є:

- ✓ людські: дитина як головна педагогічна цінність і педагог, здатний до її розвитку, співпраці з нею, соціального захисту її особи, допомоги і підтримки її індивідуальності, творчого потенціалу;
- ✓ духовні: сукупний педагогічний досвід людства, відображений у педагогічних теоріях і способах педагогічного мислення, спрямований на формування особистості дитини;
- ✓ практичні: способи практичної педагогічної діяльності, перевірені практикою освітньо-виховної системи, педагогічні технології;
- ✓ особистісні педагогічні здібності, індивідуальні особливості особи педагога як суб'єкта педагогічної культури, педагогічного процесу і власної життєтворчості, які сприяють створенню особистісно-гуманної взаємодії [2].

Отже, для успішного здійснення педагогічної діяльності вихователь повинен володіти знаннями з дошкільної педагогіки, дитячої психології, вікової фізіології, дошкільної педіатрії та гігієни, правил охорони життя і зміцнення здоров'я дітей. Одночасно йому необхідно володіти відомостями, які розкривають мету, завдання, принципи, зміст виховання і навчання дітей, а також оптимальні умови, форми, методи і засоби здійснення навчально-виховного процесу, організації ігор, інтелектуальної та фізичної праці, художньої творчості, облаштування простору життєдіяльності.

Тож сьогодні потрібен вихователь, який розуміє, любить і поважає особистість дитини. Сприймає її такою, якою вона є, з позитивними та негативними сторонами, розуміє та враховує природні потреби та можливості, ніколи не дозволить образити чи принизити, не допустить фальші у стосунках.

Список використаних джерел:

1. Загородня Л.П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навчальний посібник / Л.П.Загородня, С.А. Тітаренко – Суми : Університетська книга, 2012. - 319 с.
2. Педагогічна майстерність. Хрестоматія : Рекомендовано МОНУ як навч. посібник для студентів ВПНЗ / За ред. академіка Зязюна І.А. – К. : Вища школа, 2006. – 606 с.

УДК 378.147:504

*Пинзеник Олена Мафтейвна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
педагогіки дошкільної та початкової освіти,
Мукачівський державний університет*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Збагачення матеріального і духовного потенціалу нації детермінує наявність педагога, здатного не тільки передавати необхідні знання, що відповідають світовому рівню розвитку науки і техніки, але й виховувати компетентних людей, які можуть орієнтуватися у складних сучасних ситуаціях.

Це актуалізує проблему вдосконалення механізмів виявлення і розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Незважаючи на певні розбіжності щодо розуміння поняття «педагогічна майстерність», переважна більшість вітчизняних і зарубіжних учених схильні до думки, що в основі зазначеного процесу має бути компетентнісний підхід, а його кінцевий результат передбачає наявність у випускника системи необхідних знань і вмінь, професійної спрямованості і комплексу вмінь, що дозволяють здійснювати на високому рівні професійні функції.

В основі організації і здійснення навчального процесу підготовки магістра дошкільної освіти покладено репродуктивно-ілюстрований характер, що передбачає засвоєння готових знань через опанування лекційного курсу, розв'язування типових завдань, лабораторних і практичних робіт. Приведення ж діяльності вищих педагогічних навчальних закладів до рівня світових освітніх стандартів вимагає ефективного управління з урахуванням елементів синергетики. При цьому характерною якістю сучасного педагога є здатність до творчості, що в контексті вроджених особистісних здібностей до певних видів діяльності складає її творчий та інтелектуальний потенціал.

У практиці професійної підготовки майбутнього педагога надається перевага теоретичному абстрактному підходу, що забезпечує масовість підготовки висококваліфікованих фахівців дошкільної освіти. Водночас необхідно підкреслити, що сучасні вимоги, які висуваються суспільством перед вищою школою, потребують оптимального поєднання згаданих підходів до професійної підготовки педагогічних кадрів.

Крім цього, вища школа повинна врахувати прогресивні тенденції свого розвитку, які окреслені в роботах низки учених (С.У. Гончаренко, Н.З. Лісова, В.Ф. Орлов, А.Г. Гордієнко та ін.):

– забезпечення професійної адаптації в соціальне та професійне життя нашого суспільства, спрямованості на широкий спектр соціальних стосунків, що передбачають розвиток активної громадянської позиції, гармонійної структури інтересів, розвиток інтелектуальних і моральних якостей, почуття обов'язку і відповідальності;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>